

**PROJEKT
RINGSJÖN**

ÅRSRAPPORT 2007

PROJEKT RINGSJÖN - ÅRSRAPPORT 2007

1.0 INLEDNING	3
2.0 PROJEKT RINGSJÖN	4
2.1 MÅLSÄTTNING	4
3.0 FISKET	5
3.1 TRÅLNING	5
3.1.1 Trålning 2007 i västra Ringsjön.....	6
3.1.2 Trålning i Sätoftasjön och östra Ringsjön.....	6
3.2 BOTTENGARN.....	6
3.2.1 Bottengarnsfiske i västra Ringsjön.....	7
3.2.2 Bottengarnsfiske i Sätoftasjön och östra Ringsjön.....	7
3.3 FISKE MED NOT OCH RYSSJA	7
3.3.1 Notfiske i västra Ringsjön.....	8
3.3.2 Notfiske i Sätoftasjön och östra Ringsjön.....	8
3.3.3 Fiske med ryssja.....	8
3.4 OMHÄNDERTAGANDE AV FISK	8
4.0 PROVTAGNING OCH INVENTERING	8
4.1 VATTENKVALITET.....	9
4.1.1 Siktdjup 2007.....	9
4.2 BOTTENFAUNA.....	9
4.2.1 Bottenfauna i västra Ringsjön 2007	9
4.3 VÄXT- OCH DJURPLANKTON.....	10
4.3.1 Växtplankton 2007.....	10
4.3.2 Djurplankton 2007	10
4.4 MICROCYSTIN	10
4.4.1 Microcystin 2007.....	10
4.5 UNDERVATTENSVÄXTER (MAKROFYTER)	11
4.5.1 Inventering av makrofyter	11
4.5.2 Makrofyter 2007.....	11
4.5.3 Utsättning.....	11
4.6 PROVFISKE.....	11
4.6.1 Provtrålning	11
4.6.2 Provfiske med nät.....	11
4.6.3 Provfiske med nät i västra Ringsjön - resultat	11
4.6.4 Provfiske med nät i östra Ringsjön - resultat	11
4.6.5 Övrigt.....	12
4.7 SIMFÅGLAR.....	12
5.0 INFORMATION	13
5.1 HEMSIDA.....	13
5.2 MÄSSOR.....	13
5.3 FÖREDRAG OCH GUIDNINGAR	13
5.4 PRESS.....	13
6.0 EKONOMI	14
7.0 PERSONAL 2007	15
8.0 AVSLUTNING	16

Framsidan

Jimmy inspekterar ryssjorna i västra Ringsjön. Foto: Richard Nilsson

1.0 Inledning

Ringsjön har genom åren fått ta emot stora mängder näring från jordbruk och avlopp. Detta har under många år visat sig som kraftiga algbloomingar med en icke badbar sjö som följd. Övergödningen har också lett till att sammansättningen av sjöns djurliv har rubbats, det har helt enkelt blivit för mycket vitfisk (framförallt mört och braxen) i det grumliga vattnet. De stora mängderna vitfisk konsumerar de djurplankton som ska äta algerna som orsakar algbloomingarna

Genom efterforskningar har man kommit fram till att det som ger snabbast resultat på vägen mot en klar sjö, är att minska mängden vitfisk i Ringsjön. Först då kan djurplanktonbestånden åter hålla efter algerna och på så vis minska algbloomingarna.

Ett första utfiskningsprojekt genomfördes under 1988-91, med gott resultat. Effekterna av det projektet har nu klingat av och en klar försämring av sjöns tillstånd kan märkas. Anledningen till detta är att det inte gjordes underhållstrålningar i sjön. Mört och braxen har fått möjlighet att växa till sig i antal.

Ringsjökommittén beslutade sig därför att starta en ny utfiskning. Pengar avsattes (Höör och Hörby, 1,25 miljoner vardera, Eslöv, 180 000) samt statliga bidrag söktes från Naturinvesteringsprogrammet. Sydsvatten AB sponsrade med 70 000 kr. I december 2004 beviljades det statliga bidraget på 2,75 miljoner kronor och Projekt Ringsjön kunde starta.

I juni 2007 tog Ringsjökommittén beslutet att omvandla sig till vattenråd enligt med EUs vattendirektiv. Vattenrådet heter Ringsjöns vattenråd.

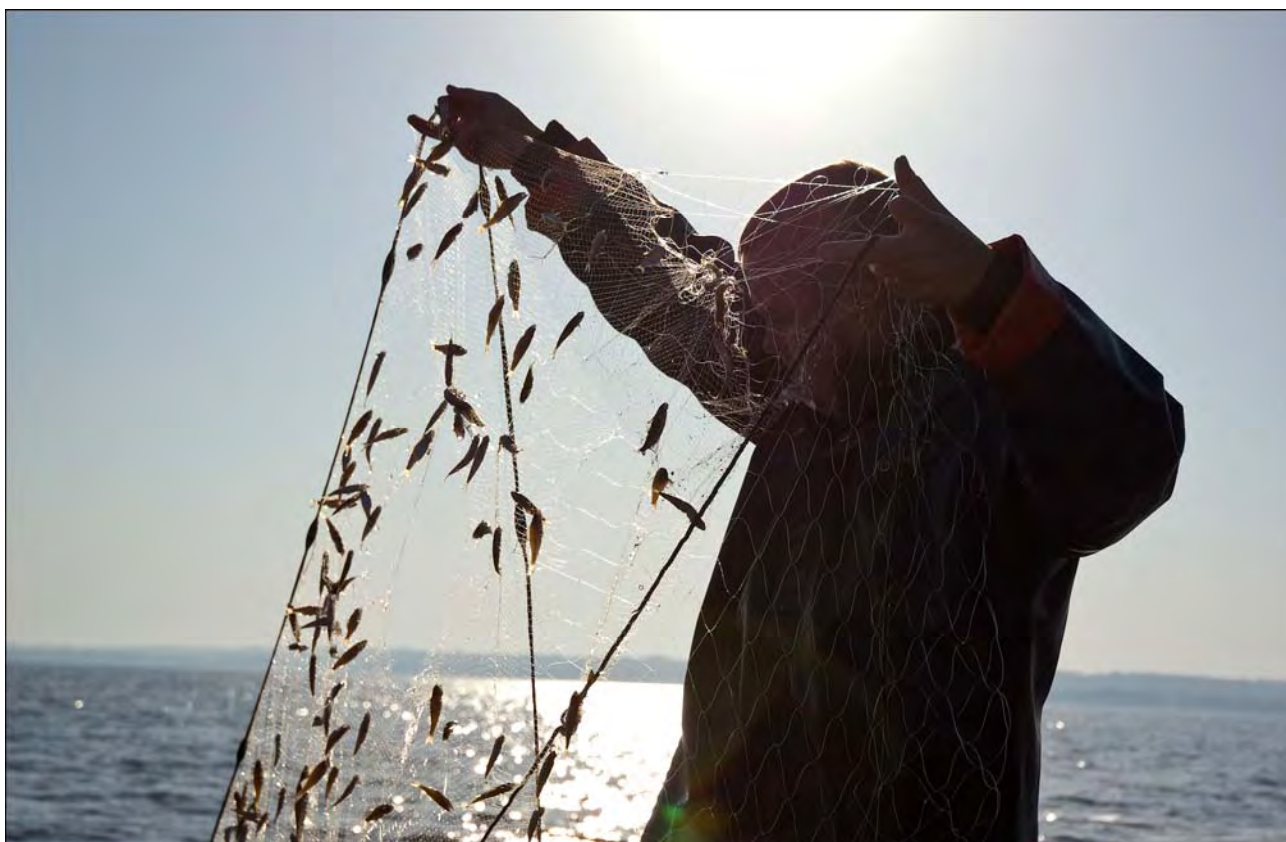

Bild 1 Jimmy plockar upp ett provfiskanät

Foto: Richard Nilsson

2.0 Projekt Ringsjön

Projektet syftar till att reducera Ringsjöns bestånd av vitfisk (mört och braxen) med ca 80 % för att minska sannolikheten för algblomningar av blågrönalger samt att genom stimuleringsåtgärder öka möjligheterna för undervattensväxter att breda ut sig. Ytterligare syfte är att föra ut information om Ringsjöns värden för naturvård och rekreation och om projektet i stort.

Projektet är ett samarbetsprojekt mellan kommunerna Höör, Hörby och Eslöv, Sydvatten AB och Ringsjöfisk AB.

Projekt Ringsjön lyder under Ringsjöns vattenråd. Vattenrådet är ett samarbetsorgan där kommunerna samt ett antal organisationer och företag med intresse och verksamhet i sjön deltar. Vattenrådets huvuduppgift är att övervaka sjöns tillstånd samt verka för att förbättra vattenkvaliteten och minska övergödningen.

2.1 Målsättning

Projektets övergripande mål är följande:

- Ringsjön - för bad och dricksvatten
Växtplanktonblomning i Ringsjön får inte negativt påverka sjöns användning för bad och dricksvattentäkt.
- Ringsjön - ett livskraftigt fiske
Ringsjöns vatten och ekologiska funktion ska vara av sådan kvalitet att ett långsiktigt hållbart yrkes- och sportfiske kan bedrivas.
- Ringsjön - med hög biologisk mångfald
Den biologiska mångfalden i och i anslutning till Ringsjön ska genom olika åtgärder bli mer ursprunglig.

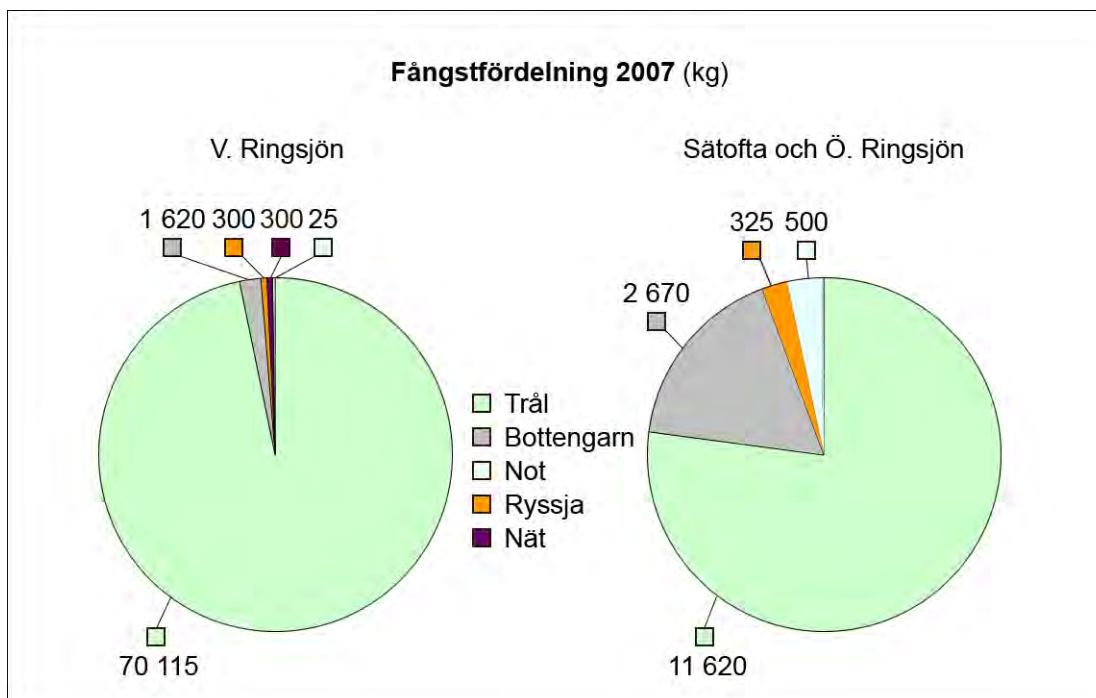
Målsättningen uppnås genom ett 80-procentigt uttag av Ringsjöns totala vitfiskbestånd.

Projektet har som delmål att 2012 uppnå ett somarmedelsiktdjup överstigande 1,5 m och 2018 är målet att somarmedelsiktdjupet skall överstiga 2 m

3.0 Fisket

Fisket bedrivs med hjälp av trålning, bottengarn, notdragning och ryssja. Tidigare förstudier visar att vitfiskbeståndet behöver reduceras med 80 % för att en varaktig effekt på siktdjupet skall uppnås. Enligt uträkningarna uppgår vitfiskbeståndet i västra Ringsjön till 225 ton, östra Ringsjön 625 ton och i Sätoftasjön 160 ton.

Planen för fisket är att i första hand ta upp ca 180 ton vitfisk från västra Ringsjön, därefter 125 ton från Sätoftasjön. Ingen trålning är planerad i östra Ringsjön efter att inledande provfisken visat att kvoten mellan vitfisk och rovfisk är betydligt bättre än i västra Ringsjön och i Sätoftasjön.

Figur 1 Fångstfördelningsdiagram

3.1 Trålning

Projektet hyr in två båtar som tidigare har använts vid Hässleholms kommuns utfiskning av Finjasjön. Båtarna har under vår- och höstsäsongen 2007 nyttjats för trålning i västra Ringsjön samt i Sätoftasjön och östra Ringsjön.

Trålningen utförs som partrålning. Det innebär att trålarna kör med ca 50 meters mellanrum och drar trålen mellan sig. Den fångade fisken sorteras, vitfisk tas upp, rovfisk släpps tillbaka.

Bild 2 Partrålning i västra Ringsjön

Foto: Richard Nilsson

Trålningen pågår när vattentemperaturen understiger 15°C och så länge isen inte ligger. 15°C är den temperaturen som har visat sig påverka överlevnaden på de återutsatta rovfiskarna. Att hamna i trålen och hanteras på sorteringsbordet medför en stressituation för fiskarna. Försök har visat att ju kallare vattnet är vid hanteringen, desto större är överlevandeprocenten.

3.1.1 Trålning 2007 i västra Ringsjön

Trålning pågick mellan 23/4 - 4/7 samt 18/10 – 28/12. På 20 veckor (72 effektiva fiskedagar) trålades drygt 70 ton mört och braxen upp ur västra Ringsjön.

Den angivna temperaturgränsen i stycket 3.1 har visat sig gälla för bottentrål. Sedan slutet av vårsäsongen 2006 har avsteg från ovanstående temperaturgräns gjorts. Trålning med flyttrål har visat att det går bra att fiska även vid högre temperaturer. Rovfiskarna verkar söka sig djupare än vitfisker när vattentemperaturen går upp. Högsta temperaturen vid trålning var 20,2°C, 14/6.

3.1.2 Trålning i Sättoftasjön och östra Ringsjön

Trålning har genomförts i Sättoftasjön i 7 dagar. Drygt 11,5 ton mört och braxen togs upp.

3.2 Bottengarn

Bottengarn är fasta installationer där fisken leds in via nätarmar. Man kan likna bottengarnen vid en stor ryssja. Projektet har använt sig av Ringsjöfisk ABs bottengarn. Vid tömningen av bottengarnen har, förutom projektets personal, även personal från Ringsjöfisk AB varit behjälpliga.

Bild 3 Anders och Jimmy i färd med att tömma bottengarn

Foto: Richard Nilsson

Fisket med bottengarnen riktar sig främst mot att försöka fånga mört och braxen under lekperioden, april - juni, samt på födosöksplatserna. Bottengarnen står dock ute under den tid det är isfritt på sjön. Garnen sätts ut i alla tre delsjöarna. Totalt handlar det om drygt 20 garn.

3.2.1 Bottengarnsfiske i västra Ringsjön

7/5 lyftes säsongens första bottengarn i västra Ringsjön. Bottengarnsfisket i västra Ringsjön 2007 har resulterat i en fångst på 1,6 ton mört och braxen. Som mest var sju bottengarn utplacerade.

3.2.2 Bottengarnsfiske i Sätöftasjön och östra Ringsjön

De första fångsterna från bottengarnen i Sätöftasjön och östra Ringsjön landades 13/4. Då satt två garn ute. Samtliga garn (10st) var på plats 3/5. Totalt har drygt 5 ton mört och braxen tagits i bottengarn i Sätöftasjön och östra Ringsjön.

3.3 Fiske med not och ryssja

En not är enkelt sagt ett långt nät med en strut på mitten. Noten läggs ut med hjälp av båt och dras sedan in mot land med hjälp av rep och handkraft. Fisken stängs in av näten och hamnar slutligen i struten.

Den not som används inom Projekt Ringsjön är en specialknuten, småmaskig (4mm) not. Anledningen till bruket av små maskor beror på att notdragningen i första hand riktar in sig på att fånga så mycket som möjligt av de miljontals mört- och braxenyngel som på hösten samlas i stora stim i mynningar och skyddade vikar.

3.3.1 Notfiske i västra Ringsjön

Notfisket i västra Ringsjön har genererat en fångst på 25 kilo.

3.3.2 Notfiske i Sätoftasjön och östra Ringsjön

Notfisket har i östra Ringsjön har genererat en fångst på 500 kilo. Inget notfiske har genomförts i Sätoftasjön.

3.3.3 Fiske med ryssja

Projektet har gjort använt sig av två sorters ryssjor, en normalmaskig (22mm) och en finmaskig, specialgjord ryssja med 4mm maskor för att genomföra riktat fiske efter yngel.

De normalmaskiga ryssjorna har placerats ut dels på kända lekplatser, som inte kan nås med trålfisket på grund av att det är för grunt. Ryssjorna har också satts ut i undersökningssyfte på andra platser för att få en uppfattning om hur fisken vandrar eller för att hitta nya lekplatser.

Under lekperioden har det även placerats ut ryssjor vid ingångarna till bottengarnen. Detta har gjorts för att fånga fisk som rör sig åt "fel håll" i förhållande till bottengarnens öppningar.

Under 2007 har ryssjorna använts i både östra och västra Ringsjön. Cirka 600 kilo braxen har fångats i ryssjorna.

3.4 Omhändertagande av fisk

Den fångade fisken har transporterats med utombordare från trålbåtarna till projektets fryskontainer vid Ringsjöfisk ABs anläggning. En gång per vecka har fisken lastats på lastbil för borttransport till Skåne-Blekinges Pälsdjursägares Ekonomiska förening.

4.0 Provtagning och inventering

I projektplanen finns ett löpande kontrollprogram som omfattar:

	Frekvens	Plats
Vattenkvalitet	1 gg/månad	Alla sjöar
Bottenfauna	1 gg/år	V. Ringsjön
Djurplankton	1 gg/månad, apr-okt	Alla sjöar
Växtplankton	1 gg/månad, apr-okt	Alla sjöar
Microcystin	1 gg/vecka	V. Ringsjön
Undervattensväxter	1 gg/2 år	Alla sjöar
Provfiske med nät	1 gg/år 1 gg/2 år	V. Ringsjön Alla sjöar
Provtrålning	Varje höst	V. Ringsjön
Simfåglar	2 ggr/år	Alla sjöar

Tabell 1 Provtagningsprogram

4.1 Vattenkvalitet

Provtagning genomförs varje månad av Ekologgruppen i Landskrona. Provtagningen omfattar: Temperatur, siktdjup, klorofyll A, pH, alkalinitet, konduktivitet, färgtal, syrehalt, syremättnad, fosfatfosfor, totalfosfor ofiltrerat, totalfosfor filtrerat, nitrat + nitritkväve, och totalkväve.

4.1.1 Siktdjup 2007

Siktdjupet 2007 ligger på i stort sett samma nivå som 2006. Anledningen till att det inte har ökat antas bero på den stora nederbördsmängden under sommaren. Tabellen nedan redovisar somarmedelsiktdjupet (juni – september).

Somarmedelsiktdjup	2005	2006	2007	Mål
Sätoftasjön	0,8 m	1,1 m	1,1 m	2012: >1,5m
ö. Ringsjön	0,9 m	1,3 m	1,2 m	2018: > 1,8m
v. Ringsjön	0,7 m	1,1 m	1,0 m	

Tabell 2 Somarmedelvärden siktdjup

För fullständiga vattenkemiska data se årsrapport ”Ringsjön - Vattenundersökningar 2007”, Ekologgruppen AB.

4.2 Bottenfauna

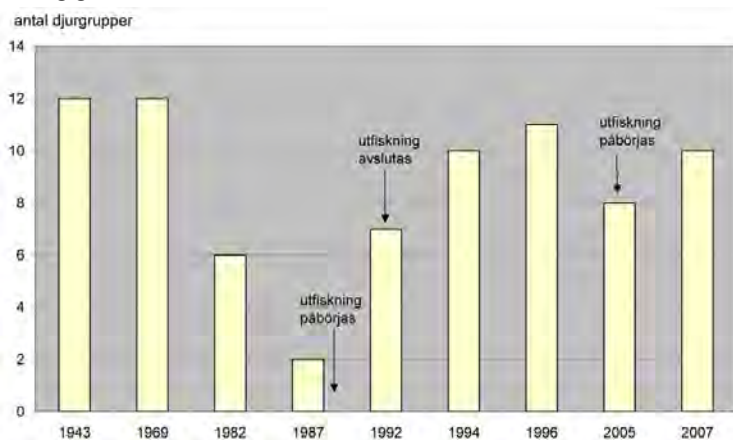
Proven på bottenfaunan tas för att få en överblick över hur bottenfaunans sammansättning förändras efter utfiskningen. Projektet förväntar sig att utfiskningen kommer att leda till att framförallt de arterna, som braxen lever av, kommer att öka, både i antalet individer och också antalet arter.

Proven tas i västra Ringsjön. Längs en linje från stranden ut i sjön, tas fem prov med Ekmanhuggare på 1m, 2 m, 3 m, 4 m och 5m djup.

4.2.1 Bottenfauna i västra Ringsjön 2007

Tolv djurgrupper registrerades sammanlagt på de fem provtagningsdjupen 2007. Förutom de sedvanligt förekommande glattmaskarna och mygglarverna (fjädermygglarver och svidknott) fanns även rundmaskar, musslor, iglar, två snäckarter och två arter dagsländor, samt vardera en art av grupperna skinnbaggar och skalbaggar. Dessutom förekom vattenkvalster och musselkräftor. (För att få ett jämförbart material har dessa inte räknats med i diagrammet).

Fullständiga resultat finns redovisade i Ekologgruppens rapport ”Bottenfaunan i Västra Ringsjön – Augusti 2007”.

Figur 2 Diagram över antalet djurgrupper genom åren

4.3 Växt- och djurplankton

Provtagningen på växt- och djurplankton utförs för att följa upp reduktionsfiskets effekter på planktonsamhället och därmed siktdjupet.

4.3.1 Växtplankton 2007

Växtplankton har undersökts i Sättoftasjön, Västra- och Östra Ringsjön under april-oktober 2007. Enligt resultaten hade alla tre delsjöarna ett mycket näringsrikt växtplanktonsamhälle. Biomassan var hög och kraftig vattenblomning av blågröna alger pågick från juni till oktober. Mängden växtplankton 2007 var mindre än 2006 i alla tre delsjöarna.

För fullständiga resultat se rapport "Ringsjön – Vattenundersökningar 2007", Ekologgruppen AB.

4.3.2 Djurplankton 2007

I samband med de månatliga provtagningarna tas även prov på djurplankton. Proverna skickas därefter till Lunds universitet för bestämning. I skrivande stund är analyserna av djurplanktonproverna ännu inte utförda.

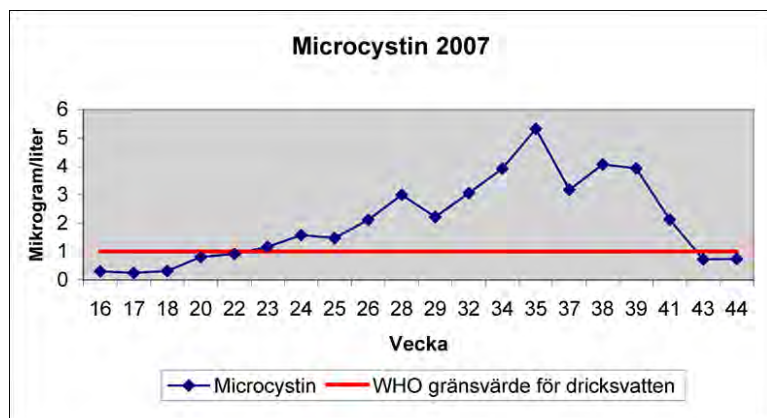
4.4 Microcystin

Microcystin är ett gift som utsöndras från vissa blågröna alger. Microcystin verkar bland annat negativt på djurplanktonets reproduktionsförmåga.

Proverna samlas in av personal från Projekt Ringsjön i västra Ringsjön en gång i veckan. Analysen utförs av Lunds universitet.

4.4.1 Microcystin 2007

2006 låg högsta värdet på ca 9,5 µg/liter. 2007 års högsta värde (slutet av augusti) ligger på 5,3 µg/liter. Anledningen till att värdet minskat kan vi inte svara på.

Figur 3 Diagram över microcystinhalten 2007

4.5 Undervattensväxter (makrofyter)

Förutom djurplankton så har även makrofyter en positiv inverkan på ett vattens siktdjup. Hur detta går till är i dag inte helt utrett. En teori är att makrofyterna konkurrerar med växtplanktonet om näringen i vattnet. Makrofyter ger också skydd åt djurplankton och binder bottensedimentet.

Ett ökat siktdjup kommer att leda till att undervattensväxterna åter kan breda ut sig över bottenarna. Projektplanen innehåller dock även stödutsättningar av makrofyter för att skynda på återetableringen. Utsättningsmaterialet kommer att bestå av frö, skott eller plantor som finns eller tidigare har funnits i sjön.

4.5.1 Inventering av makrofyter

Inventering av undervattensväxter genomförs en gång vartannat år på 72 punkter. Punkterna är fördelade över alla tre sjöarna.

4.5.2 Makrofyter 2007

Ingen inventering är genomförd 2007. Senaste inventeringen gjordes 2006. Resultaten kan ses i Ekologgruppens rapport "Ringsjön – Vattenundersökningar 2006".

4.5.3 Utsättning

I samråd med referensgruppen och Länsstyrelsen togs beslutet att stryka utsättningen ur projektet. Till grund för detta ligger att siktdjupet inte hinner bli tillräckligt bra under projekttiden för att en lyckad etablering av undervattensväxter ska ske.

4.6 Provfiske

Provfisket omfattar två sorters fiske, provtrålningar varje höst och provfiske med nät 1gg/år i västra Ringsjön och vartannat år i östra Ringsjön och i Sätoftasjön.

4.6.1 Provtrålning

Provtrålning är utförd men resultaten är inte sammanställda.

4.6.2 Provfiske med nät

Nätet som används är ett specialnät uppbyggt i sektioner med olika maskstorlek för att kunna fånga fiskar av varierande storleksklasser. Provfisket följer den av Fiskeriverket rekommenderade "Standardiserad metodik för provfiske i sjöar" (Kinnerbäck 2001).

4.6.3 Provfiske med nät i västra Ringsjön - resultat

Provfisket genomfördes i september. Totalt fångades 2617 fiskar.. Mört var den dominerande arten (50 % av fångsten) och abborre som näst dominerande art (40 % av fångsten). Antalet gösar hade ökade något jämfört med 2006 (10 % av fångsten). Av övriga arter fångades endast braxen, fyra stycken.

4.6.4 Provfiske med nät i östra Ringsjön - resultat

Inget provfiske genomfördes 2007.

4.6.5 Övrigt

Notera att braxen är klart underrepresenterad i fångsterna i nätprovfisket. Detta beror förmodligen på att provfiskenäten inte är anpassade för att fånga fisk med braxnarnas kroppsform och storlek. Eventuellt så är braxarna också lite mer försiktiga än andra arter och vänder innan de fastnat i näten.

4.7 Simfåglar

Varje år i september och oktober inventeras simfåglar i alla tre delsjöar. Inventeringen utförs med hjälp av handkikare och tubkikare, på samma sätt som inventeringarna har gjorts sedan 1968. Ringsjön har därmed en av landets längsta tidsserier för fågelinventering i sjöar!

Simfåglarna i Ringsjön kan användas som en måttstock på hur sjön mår. Naturvärdet återspeglas av sjöfåglarnas antal och artsammansättning.

Inventeringen har genomförts även 2007, dock har ingen sammanställning gjorts.

5.0 Information

5.1 Hemsida

En hemsida med adress www.ringsjon.se publicerades i april 2005. Här har information om Projekt Ringsjön publicerats fortlöpande sedan projektet startade.

Hemsidan har under året haft ca 530 unika besökare i månaden, ett 20-tal frågor har kommit in från intresserad allmänhet via kontaktformuläret på hemsidan.

5.2 Mässor

Projektet representerades på Bosjöklosters Jakt- och fiskemässa 25-26/8 samt på Skånedagarna 1-2/9. Där hade 20-25 000 besökare möjligheten att ta del av både muntlig och visuell (skärmställning) information om projektet. Projektet har också visats upp för allmänheten på LONA-dagen 23/9.

5.3 Föredrag och guidningar

Ett antal guidningar har genomförts, bland annat har vi besökts av Norsk Innlandsfiskelag, Skånes djurpark, Lunds Universitet m fl. Föredrag har hållits för Hörby naturskyddsförening.

5.4 Press

Projektet har varit omskrivet i olika artiklar i Sydsvenskan och Skånskan.

6.0 Ekonomi

Budget Ringsjön Kostnader	Utfall 2005	Utfall 2006	Utfall 2007	
Projektledning				
Månlön projledning	174	137	178	490
PO projled	75	59	76	209
Utbildning			5	
Lönebidrag		-36	-12	-49
Telefon	13	9		22
OH,dator	21	55	28	104
Förtäring möten etc	1	1	1	3
Delsumma	284	225	276	784
Information	1	1	1	2
Delsumma	1	1	1	2
Växter				
Konsult				
Plantering				0
Delsumma		0	0	0
Uppföljning	81	43	61	185
Delsumma	81	43	61	185
Fiske				
Månlön	727	613	654,6	1 994
PO	311	261	280,2	852
Mobiltelefon	2	3	7,9	13
Bilhyra	19	25	30,3	74
Bensin bil	13	13	13,7	40
Skatt, försäkr. etc bil	4	2		5
Hyra båtar	225	225	57,5	508
Tillbaka från Hlm				
Drivmedel båtar	63	43	87,6	193
Drivmedel båtar återbäring			-47,3	-47
Transport båtar	31	14	15,1	60
Omhändertagande av fisk	46	4		50
Hamnavgift inkl övr. ersättning	100	54	63	217
Reparationer	5	21	7,9	34
Redskap	65	6	84,2	155
Skyddskläder	7	4	4,8	16
Boende fiskare	15	7	16,1	38
Förbrukning		5	27,6	33
Delsumma	1632	1299	1303	4 234
Summa Kostnader	1 998	1 567	1 640	5 205

Tabell 3 Ekonomi

7.0 Personal 2007

Projektet omfattar projektledare, arbetsledare, två skeppare och två däckshänder. Projektledaren och arbetsledaren är anställda av Höörs Kommun på 100%, övriga timanställda.

Arbetsstyrkan under 2007 har gått runt på:

Projektledare   **Arbetsledare**
Richard Nilsson   Jimmy Lindahl

Skeppare

Göran Henriksson, Heinz Henriksson, Arne Björk, Niklas Björnram, Johan Henriksson, Knut Fröjd, Cay Fröjd

Däckshänder

Anders Pålsson, Linus Ekström, Björn Henriksson, Göran Åkesson

Provfiskemedhjälpare

Gunilla Brantberger, Liselotte Olsson

Bild 4 Anders, Göran och Heinz lastar dagens fångst

Foto: Richard Nilsson

8.0 Avslutning

Som projektledare känns det utomordentligt skönt att kunna se att arbetet vi gör verkligen gör nytta för sjön. Det är fantastiskt att sjön ger en så snabb respons på utfiskningen. När detta skrivs är det 2008 och siktdjupet verkar ha tagit ännu ett steg i rätt riktning. Kanske kan vi redan under 2009 göra slag i saken och köra igång utsättningen av undervattensväxter!?

Ringsjökommunerna har också insett att projektet verkligen fungerar och har valt att fortsätta finansiera utfiskningen minst fram till 2010. Detta ger oss möjlighet att nu även ta oss an de övriga delsjöarna, Sätoftasjön och Östra Ringsjön.

Den som vill veta hur det fortsättningsvis går med utfiskningen och Ringsjön har möjlighet att besöka vår hemsida www.ringsjon.se. Där läggs resultat och nyheter ut i takt med att de kommer in.

Ett stort tack till alla som varit och kommer att bli inblandade i Ringsjöns restaurering!

Jag låter Professor Lars Anders Hansson (LU) få sista orden i årets rapport. Han skriver i december 2007 följande:

”Det är sällan vi limnologer får se riktiga solskenshistorier som resultat av vår forskning, men ibland händer det! Som ett resultat av banbrytande forskning kring fosfor och dess effekter under 1950 och 1960 talen och biomanipulering lite senare, och att sedan samhället börjat genomföra de av forskarna föreslagna åtgärderna, vädrar nu den kraftigt eutrofierade Ringsjön morgonluft! Jag har under många år sammanställt somarmedelvärden (maj-sept) för vissa diagnosvariabler (TP, TN, Secchi och klorofyll) för sjöarna och dessa finns på vår hemsida (<http://www.limnol.lu.se/ringsjon/index.asp>). För första gången på många år finns där tydliga trender på en klart förbättrad situation för sjön, sannolikt tack vare kommunernas och Länsstyrelsens väl genomförda åtgärder. Kolla in på graferna och njut av att vara limnolog (och även ni som varit inblandade i restaureringsarbetet!) och att vårt vardagliga arbete faktiskt gör skillnad!”

.....
Höors kommun 2008-06-08

Richard Nilsson
Projektledare